

ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε.

“Θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης
και άλλες διατάξεις”
(Σχέδιο Νόμου)

Αθήνα, 26 Ιανουαρίου 2004

Διαδικασία

Στις 15 Ιανουαρίου 2004, ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων **κ. Δημήτρης Ρέππας**, απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή το Σχέδιο Νόμου «Θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις», με τη διαδικασία του κατεπείγοντος.

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους **κ.κ. Χαράλαμπο Κεφάλα, Νίκο Σκορίνη, Δημήτρη Πολίτη, Ελευθέριο Αυγητίδη, Νικόλαο Λιόλιο** και **Νικόλαο Γιατράκο**. Ως εμπειρογνώμονες μετείχαν οι **κ.κ. Λάμπρος Παπαϊωάννου**, Δικηγόρος, στέλεχος του ΣΕΒ (Α' Ομάδα), **Θεόδωρος Δεληγιαννάκης**, Δικηγόρος, Συντονιστής της Νομικής Υπηρεσίας της ΓΣΕΕ (Β' Ομάδα), και **Φώτης Σκουλαρίκης**, Επιστημονικός Συνεργάτης της ΠΑΣΕΓΕΣ (Γ' Ομάδα).

Επιστημονική στήριξη παρείχαν οι επιστημονικοί συνεργάτες της Ο.Κ.Ε. **Δρ Αφροδίτη Μακρυγιάννη** και **Δρ Αθανάσιος Παπαϊωάννου**, ο οποίος είχε τον επιστημονικό συντονισμό της επιτροπής.

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο **κ. Δημήτρης Πολίτης**.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τρεις (3) συνεδριάσεις, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίασή της στις 23 Ιανουαρίου 2004.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., στην οποία εισηγητές ήταν οι **κ.κ. Χαράλαμπος Κεφάλας** και **Ελευθέριος Αυγητίδης**, αφού ολοκλήρωσε την συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της **26^{ης} Ιανουαρίου 2004**, διατύπωσε την υπ' αριθ. **105** Γνώμη της.

Α. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το υπό κρίση Σχέδιο Νόμου (στο εξής Σ/Ν) περιλαμβάνει 29 άρθρα, που κατατάσσονται σε 6 κεφάλαια.

Στο **Α' κεφάλαιο (άρθρα 1- 4)** περιλαμβάνονται διατάξεις σχετικά με τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά θέματα των ατόμων με αναπηρίες, των συγγραφέων και των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας, καθώς και διατάξεις ρύθμισης των οφειλομένων εισφορών.

Ειδικότερα, με τις ρυθμίσεις του **άρθρου 1**, που αναφέρονται στα άτομα με ειδικές ανάγκες, επεκτείνεται το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς του αρθ.1 του ν. 612/1977 (παρ. 1) και το εξωϊδρυματικό επίδομα και σε άλλες ομάδες ατόμων με αναπηρίες (παρ.2), ενώ απλοποιείται η διαδικασία θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος για συγκεκριμένες κατηγορίες νεφροπαθών (παρ.3). Επίσης, ρυθμίζονται και άλλα συνταξιοδοτικά ζητήματα που αφορούν: το δικαίωμα συνταξιοδότησης για τις μητέρες ή συζύγους αναπήρων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω με 7.500 ημέρες εργασίας ή 25 έτη ασφάλισης, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση (παρ.4), καθώς και τη συνταξιοδότηση με την πλήρη σύνταξη του θανόντα γονέα των παιδιών με νοητική υστέρηση, αυτισμό, ή άλλη μόνιμη αναπηρία ποσοστού 80% και άνω, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εργάζονται ή δεν ασκούν κάποιο επάγγελμα ή δεν παίρνουν σύνταξη από δική τους εργασία (παρ.5).

Το **άρθρο 2** ρυθμίζει θέματα της ασφαλιστικής κάλυψης των συγγραφέων. Συγκεκριμένα (παρ.1), οι συγγραφείς θεατρικών έργων, οι ποιητές και πεζογράφοι (μετά από απόδοση της επαγγελματικής ιδιότητας από ειδική επιτροπή του Υπουργείου Πολιτισμού) υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΟΑΕΕ, αν δεν ασκούν άλλο επάγγελμα, βάσει του οποίου ασφαλιζονται σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης.

Το **άρθρο 3** ρυθμίζει θέματα αναφορικά με τον ΟΓΑ. Ειδικότερα (παρ. 1), οι ανειδίκευτοι εργάτες που απασχολούνται σε επιχειρήσεις-εκμεταλλεύσεις του πρωτογενή τομέα και στην αλιεία ασφαλιζονται στον ΟΓΑ. Όσοι είναι ήδη ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και έχουν συμπληρώσει 3.000 ημέρες ασφάλισης, μπορούν να συνεχίσουν την ασφάλισή τους στο συγκεκριμένο ασφαλιστικό φορέα (παρ.3), όπως επίσης μπορούν προαιρετικά να συνεχίσουν και την ασφάλισή τους στο ΕΤΕΑΜ, εφόσον έχουν συμπληρώσει 1.500 ημέρες ασφάλισης. Οι ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ απασχολούμενοι δηλώνονται σε ετήσια βάση στη Βεβαίωση Απασχόλησης (παρ.5).

Η βασική (προνοιακή) σύνταξη του ΟΓΑ καταβάλλεται και σε όσους εκ των συζύγων, κατόπιν κοινής δήλωσής τους, δεν εντάχθηκαν στην ασφάλιση του κλάδου, ενώ το δικαίωμα της επιλογής πλέον καταργείται και η υπαγωγή στην ασφάλιση του κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών καθίσταται υποχρεωτική και για τους δύο συζύγους (παρ.7). Επιπρόσθετα, οι απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα που έχουν λά-

βει επιδοτήσεις από την Ε.Ε. για αγροτικές επενδύσεις (αγροτουρισμός, αγροβιοτεχνία) συνεχίζουν να ασφαλιζονται υποχρεωτικά στον ΟΓΑ και όχι στον ΟΑΕΕ για όσο χρόνο διαρκεί η επιδότησή τους (παρ.10).

Στο **άρθρο 4** περιλαμβάνονται ρυθμίσεις αναφορικά με την καταβολή των οφειλών από ασφαλιστικές εισφορές: προς τα Ταμεία Τύπου και το Τ.Α.Ξ.Υ (παρ.1), προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και προς τους φορείς Επικουρικής Ασφάλισης από τις επιχειρήσεις των Ναυπηγοεπισκευαστικών Ζωνών (παρ.2), προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων από τις επιχειρήσεις, τους εργοδότες ή τους ασφαλισμένους που έχουν επαγγελματική εγκατάσταση ή δραστηριότητα στις πληγείσες από τις πλημμύρες του Ιουλίου και του Αυγούστου 2002 περιοχές (παρ.3), καθώς και στις περιοχές που επλήγησαν από τους σεισμούς της 4ης Αυγούστου 2003 (παρ.4). Τέλος, ρυθμίζονται (παρ.5) οι ασφαλιστικές εισφορές της εταιρείας «Επαγγελματική Κατάρτιση Α.Ε.» προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας και επικουρικής ασφάλισης.

Το **Β' κεφάλαιο (άρθρα 5-11)** περιλαμβάνει βελτιωτικές αλλαγές στο σύστημα ασφάλισης των μισθωτών.

Συγκεκριμένα, με το **άρθρο 5** απλοποιείται η διαδικασία υποβολής της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης και καταργείται η υποχρέωση υποβολής έκτακτης ΑΠΔ σε περιπτώσεις διακοπής της απασχόλησης του συνόλου του προσωπικού (παρ.2). Προσδιορίζονται οι μεταβολές τις οποίες υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν οι εργοδότες στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και τα επιβαλλόμενα για κάθε

κατηγορία παράλειψης πρόστιμα (παρ.3). Οι διάφορες περιπτώσεις παραλείψεων στην ΑΠΔ ομαδοποιούνται, ώστε να είναι σαφές το επιβαλλόμενο πρόστιμο σε κάθε περίπτωση, ενώ διαφοροποιείται η βάση υπολογισμού του ποσοστού της πρόσθετης επιβάρυνσης. Τα ποσοστά των πρόσθετων επιβαρύνσεων ανέρχονται: i) στο 45% στις περιπτώσεις μη απογραφής ή μη υποβολής ΑΠΔ, ii) στο 30% στις περιπτώσεις υποβολής ΑΠΔ με παραλείψεις εργαζομένων ή ΑΠΔ οικοδομοτεχνικού έργου με δηλωμένες μικρότερες από τις καθορισμένες εισφορές, iii) στο 30% στις περιπτώσεις μη εμπρόθεσμης υποβολής, ενώ μειώνεται σημαντικά σε περιορισμένες χρονικά καθυστερήσεις (10% αν η υποβολή καθυστερήσει μέχρι την ημερομηνία της επόμενης ΑΠΔ, παρ.4).

Το **άρθρο 6** περιλαμβάνει διευκρινιστικές ρυθμίσεις του χρόνου και του τρόπου συμπλήρωσης του Ειδικού Βιβλίου Νεοπροσλαμβανομένου Προσωπικού και καθορίζει τα επιβαλλόμενα πρόστιμα στις διάφορες περιπτώσεις παραβάσεων.

Στο **άρθρο 7** περιλαμβάνονται διατάξεις που βελτιώνουν το σύστημα ρύθμισης των οφειλών στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Οφειλές μέχρι 300.000 ευρώ καταβάλλονται σε 36 το πολύ ισόποσες δόσεις, ενώ μεγαλύτερου ύψους οφειλές από 36 έως 48 δόσεις. Η προκαταβολή υπολογίζεται κλιμακωτά και αθροιστικά επί της συνολικής οφειλής (παρ.2). Καταργείται η επιβάρυνση των οφειλών με το ανώτατο όριο προσαυξήσεων, ως δεσμευτική προϋπόθεση για την ευνοϊκή ρύθμιση των χρεών των επιχειρήσεων που έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση (παρ.3). Καθορίζονται επίσης ευνοϊκότερες ρυθμίσεις: i) με τη δυ-

νατότητα εκ νέου υπαγωγής σε ρύθμιση και χορήγηση ασφαλιστικής ενημερότητας στους μη συνεπείς σε απόφαση ρύθμισης οφειλέτες (παρ.4), ii) με τη δυνατότητα εκπρόθεσμης καταβολής δύο δόσεων σε κάθε δωδεκάμηνο (παρ.5), iii) με τον υπολογισμό της έκπτωσης των πρόσθετων τελών στο σύνολο της ρυθμιζόμενης οφειλής για τους οφειλέτες που καταβάλλουν τμηματικά τις ληξιπρόθεσμες εισφορές τους (παρ.6), iv) με την απλοποίηση της διαδικασίας επανακαθορισμού των δόσεων και τη δυνατότητα επέκτασης του αριθμού τους μέχρι και σαράντα οκτώ (παρ.7), v) με τη δυνατότητα χρηματοδότησης με ειδική δανειακή σύμβαση από τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα (παρ.9).

Στο **άρθρο 8** περιλαμβάνονται ειδικές ρυθμίσεις που δίνουν τη δυνατότητα αναγνώρισης του χρόνου απασχόλησης σε ειδικές κατηγορίες μισθωτών. Μεταξύ άλλων, οι εργαζόμενοι στην Αθηναϊκή Χαρτοποιία έχουν τη δυνατότητα προσμέτρησης όλων των ημερών εργασίας-ασφάλισης μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2079/1992, ώστε να αποκτήσουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω 35ετίας (παρ.2).

Στο **άρθρο 9** περιλαμβάνονται ειδικές ρυθμίσεις για συγκεκριμένους ασφαλιστικούς φορείς μισθωτών. Μεταξύ άλλων, επανακαθορίζονται οι συντάξεις των συνταξιούχων των Ειδικών Ταμείων που σταμάτησαν να εργάζονται πριν την ενσωμάτωση της ΑΤΑ στο βασικό τους μισθό και υπολογίζονται εκ νέου οι αυξήσεις που τους έχουν χορηγηθεί με βάση την εισοδηματική πολιτική από τη συνταξιοδότησή τους και μετά (παρ.2).

Στο **άρθρο 10** περιλαμβάνονται διατάξεις που ρυθμίζουν ειδικά θέματα των ασφαλισμένων στα Ταμεία Τύπου.

Στο **άρθρο 11** όπου περιλαμβάνονται διάφορες διατάξεις αναφορικά με την ασφάλιση μισθωτών, θεμελιώνεται το δικαίωμα μειωμένης σύνταξης γήρατος (παρ.1) για τα άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση ανεργίας για διάστημα 24 μηνών πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης, ενώ παρατείνεται επ' αόριστον η δυνατότητα αναγνώρισης του χρόνου εκτόπισης ή φυλάκισης κατά τη δικτατορία (παρ.2). Οι φοιτητές και σπουδαστές των ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΙΕΚ και ΤΕΕ, για το διάστημα της πρακτικής τους άσκησης, υπάγονται για παροχές ασθένειας στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, εφόσον δεν καλύπτονται από το δημόσιο ή άλλο ασφαλιστικό οργανισμό (παρ.10).

Στο **Γ' κεφάλαιο (άρθρα 12-14)** περιλαμβάνονται διατάξεις που ρυθμίζουν ασφαλιστικά ζητήματα των αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών, με στόχο την εξομοίωση του ασφαλιστικού πλαισίου τους με αυτό των δημοσίων υπαλλήλων.

Ειδικότερα, στο **άρθρο 12**, το οποίο περιλαμβάνει γενικές ρυθμίσεις, θεμελιώνεται δικαίωμα συνταξιοδότησης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας με τη συμπλήρωση 37 χρόνων ασφάλισης στους φορείς κύριας ασφάλισης ελεύθερων επαγγελματιών, χωρίς όμως το συνυπολογισμό οιοδήποτε άλλου πραγματικού ή πλασματικού χρόνου (παρ.1). Καθίσταται, επίσης, δυνατή η συνταξιοδότηση, από τους φορείς κύριας ασφάλισης των ελεύθερων επαγγελματιών, στο 65ο έτος της ηλικίας και μετά από 11,5

χρόνια ασφάλισης, εφόσον η σχετική αίτηση υποβληθεί μέχρι και τις 31/12/2007. Στην περίπτωση της προαναφερόμενης συνταξιοδότησης, οι διατάξεις της νομοθεσίας περί κατωτάτων ορίων δεν εφαρμόζονται (παρ.3).

Στο **άρθρο 13**, το οποίο περιλαμβάνει διατάξεις αναφορικά με Φορείς των ελεύθερων επαγγελματιών, καθορίζονται οι όροι εξόφλησης των οφειλών του Δημοσίου προς τον ΟΑΕΕ (παρ. 1), όπως επίσης αναφέρονται οι προϋποθέσεις υπαγωγής στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΟΑΕΕ των μελών ομορρυθμών και ετερορρυθμών εταιρειών σε οικισμούς με λιγότερους από 2.000 κατοίκους (παρ.2).

Στο **άρθρο 14** ρυθμίζονται θέματα που αφορούν το ΤΣΑΥ, το ΤΣΜΕΔΕ και το Ταμείο Νομικών. Ειδικότερα, με την παρ. 3 καταργείται η εργοδοτική εισφορά υπέρ του ΤΣΑΥ για τους γιατρούς εργασίας που απασχολούν οι επιχειρήσεις. Επίσης, με την παρ. 6 δίνεται η δυνατότητα στους μηχανικούς που είναι έμμισθοι και ασφαλισμένοι στο ΤΣΜΕΔΕ, μετά τη συνταξιοδότησή τους από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ, Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς (ΔΕΚΟ), να μπορούν να συνταξιοδοτηθούν και από το ΤΣΜΕΔΕ, χωρίς την εφαρμογή των διατάξεων περί διπλοσυνταξιούχων (παρ.6).

Το **Δ' κεφάλαιο (άρθρο 15)** περιλαμβάνει ρυθμίσεις αναφορικά με τους Φορείς Ασθενείας. Μεταξύ άλλων, δίνεται η δυνατότητα στην ασφαλισμένη μητέρα να μπορεί να ρυθμίζει την ασφάλιση των παιδιών της με τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν και για τον ασφαλισμένο πατέρα (παρ. 5). Παρέχεται, επίσης, υγειονομική περίθαλψη

στους εργαζόμενους της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης του Περάματος, με την προϋπόθεση ότι έχουν συμπληρώσει 25 ημέρες ασφάλισης είτε κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος είτε κατά το τελευταίο 15μηνο (παρ. 7).

Το **Ε' κεφάλαιο (άρθρα 16-18)** περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την επικουρική ασφάλιση.

Ειδικότερα, με το **άρθρο 16**, το οποίο αναφέρεται στα επικουρικά ταμεία και σε ειδικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, δίνεται η δυνατότητα επικουρικής σύνταξης με 7.500 ημέρες ασφάλισης στον επικουρικό φορέα στους ασφαλισμένους οι οποίοι έχουν συμπληρώσει 35 χρόνια ασφάλισης και άνω στον κύριο φορέα ασφάλισής τους (παρ. 1). Δίνεται, επίσης, η δυνατότητα επικουρικής σύνταξης στους απασχολούμενους σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα υπό τις ειδικές συνταξιοδοτικές προϋποθέσεις περί βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (παρ. 2).

Με το **άρθρο 17**, το οποίο αναφέρεται στο ΤΠΔΥ και στο ΤΕΑΔΥ, συστήνεται στο Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων κλάδος Πρόνοιας Υπαλλήλων ν.π.δ.δ., στον οποίο ασφαλίζονται οι μόνιμοι υπάλληλοι των ν.π.δ.δ. και οι υπάλληλοι του ν.103/1975 (παρ. 1).

Στο **άρθρο 18**, το οποίο αναφέρεται σε ειδικές ρυθμίσεις για φορείς επικουρικής ασφάλειας και πρόνοιας, μεταξύ άλλων, εναρμονίζονται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης από το Ε.Τ.Ε.Α.Μ με αυτές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (παρ.2). Αναγνωρίζεται, επίσης, και στους επικουρικούς φορείς ο χρόνος κυο-

φορίας και λοχείας, για τον οποίο έχουν καταβληθεί οι ασφαλιστικές εισφορές στον φορέα κύριας ασφάλισης, μετά από καταβολή από την ασφαλισμένη των αναλογουσών εισφορών εργοδότη και ασφαλισμένου (παρ.6). Τέλος, ρυθμίζεται η καταβολή των οφειλών της ΕΡΤ Α.Ε. προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς (παρ.17).

Το **ΣΤ' κεφάλαιο (άρθρα 19-29)** περιλαμβάνει διατάξεις αναφορικά με τις προϋποθέσεις επιλογής των Προέδρων των Δ.Σ. των ασφαλιστικών οργανισμών, την οργάνωση του τομέα υγείας, καθώς και το ιατρικό και οδοντιατρικό προσωπικό του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Αναλυτικότερα, στο **άρθρο 19** προσδιορίζονται τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα που πρέπει να διαθέτουν οι Πρόεδροι των Δ.Σ. των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και η τριετής διάρκεια της θητείας τους (παρ.1). Επίσης, καθορίζεται η σύνθεση και διευρύνεται ο ρόλος του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης, στα πλαίσια του οποίου θα λειτουργήσουν δύο κλιμάκια επιφορτισμένα αντίστοιχα: α) με ζητήματα ασφαλιστικού περιεχομένου και β) με θέματα επιχειρησιακού σχεδιασμού, οργανωτικού και λειτουργικού εκσυγχρονισμού και οικονομικής οργάνωσης της Γ.Γ.Κ.Α. και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (παρ.7).

Με το **άρθρο 20**, το οποίο αναφέρεται στην οργάνωση του τομέα υγείας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, οι θέσεις ιατρών και οδοντιάτρων του ΙΚΑ μετατρέπονται σε θέσεις πλήρους απασχόλησης και καθιερώνεται και ο θεσμός του προσωπικού ιατρού στις Μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (παρ.2). Σε θέσεις πλήρους απασχόλησης μετατρέπονται και οι υφιστάμενες κενές θέ-

σεις των μονίμων ιατρών και οδοντιάτρων (παρ.4), ενώ εισάγονται εργασιακές βαθμίδες (Δ/ντές, Επιμελητές α' και β') στις θέσεις πλήρους απασχόλησης (παρ.5).

Στο **άρθρο 21**, το οποίο αναφέρεται στους ιατρούς και οδοντιάτρους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, καθορίζονται μεταξύ άλλων: οι παρεχόμενες υπηρεσίες (παρ.1), οι όροι εργασίας τους (8 ώρες απασχόληση ημερησίως, απαγόρευση λειτουργίας προσωπικού ιατρού, παρ.2) και η επιλογή τους από τα Συμβούλια Επιλογής του ιατρικού και οδοντιατρικού προσωπικού, τα οποία συγκροτούνται με απόφαση του Διοικητή του Ιδρύματος (παρ.5).

Στο **άρθρο 22** καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργίας του θεσμού του προσωπικού ιατρού (παρ. 1-11).

Με το **άρθρο 23** ρυθμίζονται κυρίως ασφαλιστικά θέματα των ιατρών και οδοντιάτρων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Ειδικότερα, δίνεται η δυνατότητα στους ιατρούς και οδοντιάτρους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και ημερομηνία πρόσληψης μέχρι και 31/12/1992 να ασφαλιστούν παράλληλα με το ΤΣΑΥ και στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, καταβάλλοντας οι ίδιοι το σύνολο των εισφορών (παρ.1). Επίσης, αναγνωρίζεται ως συντάξιμη και η προϋπηρεσία μέχρι 10 χρόνια στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με καταβολή από τους ίδιους του συνόλου των εισφορών κύριας σύνταξης (παρ.2).

Το **άρθρο 24** περιλαμβάνει: τη σύσταση θέσεων διαφόρων ειδικοτήτων, αναδιαρθρώσεις στο προσωπικό Φορέων Κοι-

νωνικής Ασφάλισης και τη δημιουργία Δ/νσεων, Τμημάτων και Γραφείων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ .

Με το **άρθρο 25**, το οποίο αναφέρεται στον ΟΓΑ, μεταξύ άλλων, δίνεται η δυνατότητα άμεσου δανεισμού του Οργανισμού από την ΑΤΕ για την εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων (παρ.1), ενώ συστήνεται Επιτροπή Διαχείρισης Παροχών Υγείας με σκοπό την επεξεργασία πολιτικών για τον έλεγχο δαπανών υγείας, την ορθολογική τους διαχείριση, την αγορά υπηρεσιών υγείας, τη βελτίωση της παρεχόμενης περίθαλψης, τη σύναψη συμβάσεων με συνεργαζόμενους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας, καθώς και την εξέταση των προσφυγών των ασφαλισμένων (παρ.8).

Με το **άρθρο 26** οι αρμοδιότητες, το προσωπικό και οι υπηρεσίες του Κέντρου Ηλεκτρονικού Υπολογιστή Κοινωνικών Υπηρεσιών, το οποίο λειτουργεί ως αυτοτελές ν.π.ι.δ., μεταφέρονται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Με το **άρθρο 27**, το οποίο αναφέρεται στο Λογαριασμό Αλληλεγγύης Φορέων

Κοινωνικής Ασφάλισης (Λ.Α.Φ.Κ.Α.) και στο Λογαριασμό Βελτίωσης Κοινωνικής Ασφάλισης, ως διαχειριστής για την παρακολούθηση της κίνησης του Λ.Α.Φ.Κ.Α. και την τήρηση των λογιστικών βιβλίων ορίζεται ο εκάστοτε Προϊστάμενος της Δ/σης Οικονομικού της Γ.Γ.Κ.Α. του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (παρ.1). Ως διαχειριστής για την παρακολούθηση της κίνησης του Λ.Β.Κ.Α. και την τήρηση των Λογιστικών Βιβλίων ορίζεται ο εκάστοτε Προϊστάμενος του Τμήματος Οικονομικής Διοίκησης της Δ/σης Οικονομικού (παρ.7).

Τέλος, με το **άρθρο 28**, το οποίο περιλαμβάνει οργανωτικές και διοικητικές διατάξεις, μεταξύ άλλων, επεκτείνονται οι παροχές του Οργανισμού Εργατικής Εστίας και στους υπαλλήλους της Γ.Γ.Κ.Α. (παρ.10), ενώ με την παραγρ. 13 καθίσταται δυνατή η απασχόληση, μέχρι 12 μήνες, ανέργων από τα προγράμματα κατάρτισης του ΟΑΕΔ στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, στον ΟΓΑ, στον Ο.Α.Ε.Ε. και στους λοιπούς Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, για την κάλυψη των ελλείψεων σε τακτικό προσωπικό.

Β. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧ/Ν

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή καλείται να γνωμοδοτήσει επί του Σχ/Ν, το οποίο περιλαμβάνει μία σειρά από συμπληρωματικές ρυθμίσεις αναφορικά με ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ζητήματα επιμέρους ομάδων ασφαλισμένων και ασφαλιστικών φορέων οι οποίες, καθαυτές κρινόμενες, δείχνουν στην πλειονότητά τους δικαιολογημένες.

Το στενό όμως χρονικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο ζητείται η έκδοση της Γνώμης,

δεν επιτρέπει τη μελέτη των οικονομικών παραμέτρων που έχουν οι προτεινόμενες ρυθμίσεις και την εξειδικευμένη και σε βάθος μελέτη τους από την Ο.Κ.Ε.

Με την επιφύλαξη αυτή, η Ο.Κ.Ε. προχωρεί απευθείας στη διατύπωση των κατ' άρθρων παρατηρήσεων, δεδομένου άλλωστε ότι τα καλυπτόμενα θέματα δεν έχουν κάποια συνάφεια μεταξύ τους, ώστε να είναι δυνατή η Γενική Αξιολόγηση του Σχ/Ν.

Γ. ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κεφάλαιο Α'

Άρθρο 1

Ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων από - μων με αναπηρίες

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού κρίνονται θετικά, καθώς επεκτείνουν υφιστάμενες ρυθμίσεις και σε άτομα με σοβαρά προβλήματα υγείας (π.χ. αιμορροφιλικά, άτομα που έχουν γίνει δέκτες οργάνων με μεταμόσχευση, υφίστανται αιμοκάθαρση, έχουν ακρωτηριασθεί κ.λπ.), που μέχρι σήμερα δεν καλύπτονταν.

Παράλληλα, δικαίως λαμβάνεται πρόνοια συνταξιοδότησης και για τις μητέρες ή συζύγους ανάπηρων τέκνων ή συζύγων αντίστοιχα, όπως επίσης και για παιδιά ορφανά και από τους δύο γονείς με ποσοστό αναπηρίας πάνω από 80%.

Άρθρο 2

Ασφάλιση συγγραφέων

Η διάταξη υπάγει ασφαλιστικά στον Ο.Α.Ε.Ε. τους θεατρικούς συγγραφείς, τους ποιητές και τους πεζογράφους και καθιερώνει εν είδει εργοδοτικής εισφοράς ποσοστό 0,5% επί της χονδρικής τιμής πώλησης οποιουδήποτε βιβλίου εκδίδεται στην Ελλάδα.

Η υπαγωγή τους από το ΙΚΑ στον Ο.Α.Ε.Ε. ανταποκρίνεται στις πραγματικές συνθήκες εργασίας των εν λόγω ασφαλισμένων και γι' αυτό κρίνεται θετικά.

Άρθρο 3

Υπαγωγή στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α. – Πόροι

1. Επεκτείνεται η ασφάλιση του Ο.Γ.Α. και στους εργάτες που απασχολού-

νται στη ζωική και τη φυτική παραγωγή, καθώς και στους αλιεργάτες. Μέχρι τώρα, η ασφάλιση των εν λόγω εργατών υπαγόταν στο Ι.Κ.Α.

Η διάταξη αυτή αναμένεται να συμβάλει στη μείωση της αδήλωτης εργασίας στο χώρο αυτό, καθώς η ασφάλιση στον Ο.Γ.Α. ανταποκρίνεται καλύτερα στις συνθήκες λειτουργίας του σχετικού κλάδου της οικονομίας από ό,τι η ασφάλιση στο Ι.Κ.Α.

Προτείνεται να επεκταθεί η ρύθμιση και για τους δασεργάτες, καθώς επίσης και να διευκρινισθεί ότι συμπεριλαμβάνονται στη ρύθμιση και οι εργαζόμενοι στην μη υπερπόντια σπογγαλιεία.

2. Εξάλλου, με την παράγραφο 9 δίδεται η δυνατότητα εξαγοράς της στρατιωτικής θητείας στους ασφαλισμένους του κλάδου κύριας ασφάλισης του Ο.Γ.Α., εφ' όσον καταβάλουν το σύνολο της εισφοράς του εργοδότη και του εργαζομένου που αντιστοιχεί στην 7^η ασφαλιστική κατηγορία.

Ο καθορισμός της 7^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας θα δημιουργήσει προβλήματα σε όσους αγρότες έχουν επιλέξει χαμηλότερες κατηγορίες κατά τη διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου. Προτείνεται να συνδεθεί η κατηγορία για την εξαγορά της στρατιωτικής θητείας με την κατηγορία που επιλέγει ο αγρότης να ασφαλισθεί. Επί παραδείγματι, θα μπορούσε να προβλεφθεί ότι η εξαγορά θα γίνεται με βάση την εισφορά της κατηγορίας στην οποία διήνυσε τα περισσότερα έτη ασφάλισης ο συγκεκριμένος αγρότης.

3. Τέλος, για λόγους ακριβολογίας, όπου στη διάταξη αναφέρεται ο όρος «συνεταιρισμοί», θα πρέπει να αντικατασταθεί από τον όρο «αγροτικές συνεταιριστικές ενώσεις».

Άρθρο 4

Ρύθμιση οφειλόμενων εισφορών

Το άρθρο αφορά ρυθμίσεις οφειλών προς διάφορα ασφαλιστικά ταμεία.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι το ζήτημα της ρύθμισης οφειλών πρέπει να επιλύεται με πάγιο τρόπο και όχι αποσπασματικά. Ακόμη και για τις έκτακτες περιστάσεις, όπως ένα σεισμό, πρέπει να υπάρξει μία γενική ρύθμιση που θα αφορά τις ρυθμίσεις των οφειλών σε περιπτώσεις σεισμών, θεομηνιών κ.λπ.

Κεφάλαιο Β'

Διατάξεις φορέων κύριας ασφάλισης μισθωτών

Άρθρο 5

Βελτίωση συστήματος Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης

Επέρχονται ορισμένες απλοποιήσεις στο σύστημα υποβολής της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης.

Εύλογη θεωρείται η διάταξη με την οποία ορίζεται ότι, σε περίπτωση συρροής περισσότερων της μίας παραβάσεων, επιβάλλεται το βαρύτερο πρόστιμο.

Σε ό,τι αφορά ειδικά την εκπρόθεσμη υποβολή δηλώσεων, προτείνεται να υπάρξει μία κλιμάκωση των ποινών ανάλογα

με το χρόνο καθυστέρησης. Προτείνεται, επίσης, να μην επιβάλλεται ποινή όταν η καθυστέρηση δεν ξεπερνάει τις 5 ημέρες και ταυτόχρονα δεν έχει σημειωθεί άλλη καθυστέρηση κατά το τελευταίο πριν την καθυστέρηση δωδεκάμηνο.

Άρθρο 6

Ειδικό βιβλίο νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού

1. Το άρθρο 6 αντιμετωπίζει ορισμένα προβλήματα που είχαν προκύψει κατά την εφαρμογή του συστήματος τήρησης βιβλίου νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού.

Εκφράζεται επιφύλαξη ως προς την επιταγή του νόμου να τηρείται χειρόγραφα το βιβλίο αυτό. Θα πρέπει να υπάρξει και η δυνατότητα ηλεκτρονικής τήρησής του, με τις αναγκαίες βέβαια διασφαλίσεις ότι δεν θα υπάρξουν ετεροχρονισμένες εγγραφές.

2. Όπου στη διάταξη αναφέρεται η φράση «μετά από πρόταση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ», θα πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «μετά από πρόταση του Δ.Σ. του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ».

Άρθρο 7

Βελτίωση παγίου συστήματος ρύθμισης οφειλών ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

Προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι η διαδικασία για κήρυξη πτώχευσης, σε περίπτωση που κάποιος δεν τηρήσει τους όρους ενός διακανονισμού, αναστέλλεται με την καταβολή του 30% της συνολικής οφειλής.

Προτείνεται η μείωση του ποσού αυτού στο 15%.

Άρθρο 11

Λοιπές διατάξεις μισθωτών

Καταργείται η προϋπόθεση των 100 ημερών εργασίας ανά έτος για την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή αίτησης για συνταξιοδότηση για μειωμένη σύνταξη γήρατος από ανέργους. Η διάταξη κρίνεται θετική και έχει ιδιαίτερη σημασία σε μία εποχή με μακροχρόνια ανέργους. Προτείνεται να απαλειφθεί το εδάφιο που περιορίζει στη διετία την ισχύ της ρύθμισης αυτής.

Σημαντική είναι και η παράγραφος 10, με την οποία προβλέπεται η ασφάλιση για παροχές ασθένειας σε είδος όσων φοιτητών ή σπουδαστών απασχολούνται σε πρακτική άσκηση που προβλέπεται από το πρόγραμμα σπουδών τους.

Κεφάλαιο Γ'

Διατάξεις για τους αυτοαπασχολούμενους

Άρθρο 12

Γενικές ρυθμίσεις

Καθιερώνεται και για τους ελεύθερους επαγγελματίες και ανεξάρτητα απασχολούμενους το δικαίωμα λήψης πλήρους σύνταξης μετά από 37 έτη υποχρεωτικής ασφάλισης ανεξαρτήτως ηλικίας. Η επέκταση αυτή του μέτρου θεωρείται ότι ανταποκρίνεται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Θα πρέπει, όμως, να ισχύει και στις περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης, κάτι που δεν προκύπτει, ιδιαίτερα αν κρίνει κα-

νείς από το δ' εδάφιο της παραγράφου 1 («Κάθε άλλος χρόνος πραγματικός ή πλασματικός δεν συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση των 37 ετών ασφάλισης»).

Κεφάλαιο Ε'

Διατάξεις Πρόσθετης Ασφάλισης

Άρθρο 16

Επικουρικά ταμεία – Ειδικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης

Προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι όσοι συμπληρώνουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης με τις διατάξεις περί βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων, συνταξιοδοτούνται και από τους φορείς επικουρικής ασφάλισης με τις ίδιες προϋποθέσεις.

Η διάταξη κρίνεται θετικά.

Άρθρο 17

Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων και Τ.ΕΑ.Δ.Υ.

Δημιουργείται ένας ενιαίος κλάδος πρόνοιας υπαλλήλων ν.π.δ.δ. στο Τ.Π.Δ.Υ. για τη λήψη εφάπαξ βοήθηματος. Η διάταξη μπορεί να λειτουργήσει θετικά.

Στην παράγραφο 2 θα πρέπει να διασφαλισθεί ότι οι επερχόμενες μεταβολές δεν μπορούν να αλλάξουν επί τω δυσμενέστερω το ύψος του εφάπαξ που δίνεται σήμερα. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου περιέχει μία ρύθμιση προς το σκοπό αυτό, αλλά δεν δείχνει να λαμβάνει υπόψη του τις αυξήσεις που επήλθαν από 1/1/2004 στο μισθολόγιο των Δημόσιων Υπαλλήλων.

Άρθρο 18

Ειδικές ρυθμίσεις φορέων επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας

Προβλέπεται η κάλυψη κατά 50% από το Λογαριασμό Αλληλεγγύης Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών εισφορών της ΕΡΤ Α.Ε.

Η ρύθμιση είναι αντίθετη προς τους σκοπούς για τους οποίους έχει ιδρυθεί ο Λ.Α.Φ.Κ.Α. και θα πρέπει να αποσυρθεί.

Κεφάλαιο ΣΤ'

Άρθρο 19

Προσόντα και υποχρεώσεις προέδρων και μελών Δ.Σ. – Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλισης

Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι οι Πρόεδροι των Δ.Σ. των φορέων κοινωνικής ασφάλισης πρέπει να είναι πτυχιούχοι.

Η διάταξη κρίνεται θετικά και εκφράζεται η άποψη ότι η αυτονόητη πρόβλεψη της θεσπίζεται με μεγάλη καθυστέρηση.

Σε ό,τι αφορά το Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλισης, παρατηρείται ότι θα πρέπει να υπάρχει ισότιμη εκπροσώπηση των εργοδοτών και των εργαζομένων, οι δε ειδικοί επιστήμονες να ορίζονται από τους κοινωνικούς φορείς.

Άρθρο 22

Προσωπικός ιατρός ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

Η καθιέρωση του προσωπικού ιατρού στο ΙΚΑ αποτελεί μία θετική καινοτομία και εκφράζεται η ευχή ότι σύντομα θα

καθιερωθεί και γενικότερα ο θεσμός του οικογενειακού ιατρού.

Άρθρο 23

Ασφαλιστικά θέματα ιατρών και οδοντιάτρων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ – Ειδικές διατάξεις

Προβλέπεται ότι οι ιατροί και οδοντίατροι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που προσλήφθηκαν μέχρι τις 31.12.1992 και των οποίων οι συμβάσεις μετατράπηκαν από ορισμένου σε αορίστου χρόνου, μπορούν να ασφαλισθούν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (παράλληλα με το ΤΣΑΥ) καταβάλλοντας τόσο την εργοδοτική εισφορά όσο και την εισφορά του εργαζομένου.

Θα πρέπει να επιδειχθεί μέριμνα και, εντός των υφιστάμενων χρηματοδοτικών δυνατοτήτων, να μειωθεί η επιβάρυνση του εργαζομένου ιατρού από τη συρροή και των δύο εισφορών στο πρόσωπό του.

Άρθρο 25

Διατάξεις Ο.Γ.Α.

Μεταξύ άλλων, συνίσταται στον Ο.Γ.Α. Επιτροπή Διαχείρισης Παροχών Υγείας.

Κρίνεται χρήσιμη η συμμετοχή εκπροσώπου των ασφαλισμένων υποδεικνυόμενου από τις τριτοβάθμιες αγροτικές και συνεταιριστικές οργανώσεις.

Με την ευκαιρία των διατάξεων αυτών, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει την ανάγκη διεύρυνσης της σύνθεσης του Δ.Σ. του Ο.Γ.Α., ώστε να μετέχουν σε αυτό, πέραν της ΠΑΣΕΓΕΣ, και οι άλλες τριτοβάθμιες αγροτικές ενώσεις, δηλαδή ΓΕΣΑΣΕ και ΣΥΔΑΣΕ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Καθηγητής **ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΙΝΤΗΣ**

Στην Ολομέλεια της 26ης Ιανουαρίου 2004 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη
της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Καθηγητής Ανδρέας Κιντής

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

*Κυριαζής Δημήτριος
πρώην Πρόεδρος Σ.Ε.Β.*

Α' ΟΜΑΔΑ

*Αναλυτής Νικόλαος
Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Σ.Ε.Β.*

*Κεφάλας Χαράλαμπος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.*

*Γκοτσόπουλος Χρήστος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.*

*Στεφάνου Ιωάννης
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.*

*Τσατήρης Γεώργιος
Ένωση Ελληνικών Τραπεζών*

*Χατζηπούλιος Μιλτιάδης
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Χαντζαρίδη Κωνσταντίνου
Εκπροσώπου Ε.Σ.Ε.Ε.*

Β' ΟΜΑΔΑ

*Αυγητίδης Ελευθέριος
Γ.Σ.Ε.Ε.*

*Σπανού Δέσποινα
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Βρεττάκου Ηλία
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.*

*Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.*

*Πλευράκης Μιχάλης
Γ.Σ.Ε.Ε.*

*Ξενάκης Βασίλειος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.*

*Παυλιδάκης Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Παγκαρλιώτα Κωνσταντίνου
Γ.Σ.Ε.Ε.*

*Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.*

*Μπάρλος Αλέξανδρος
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Πολυζωγόπουλου Χρήστου
Προέδρου Γ.Σ.Ε.Ε.*

*Σκαρμούτσος Διονύσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.*

Γ' ΟΜΑΔΑ

*Κονιτόπουλος Διονύσιος
Εκπρόσωπος Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος
σε αναπλήρωση του
Αλαμάνου Χαρίλαου
Προέδρου Ο.Ε.Ε.*

*Γιατράκος Νικόλαος
τ. Αναπληρωτής Δήμαρχος Αθηναίων
Εκπρόσωπος Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.*

*Καραγιάννης Δημήτριος
Εκπρόσωπος ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.*

*Κορκόβελος Ιωάννης
Εκπρόσωπος Δικηγορικού
Συλλόγου Αθηνών*

*Σωτηρίου Ιωάννης
Εκπρόσωπος Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.
σε αναπλήρωση του
Κοιμήση Απόστολου
Εκπροσώπου Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.*

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γρηγόριος Παπανίκος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της Δρος Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: (210) 9249510-2, Fax: (210) 9249514, e-mail: iproke@otenet.gr